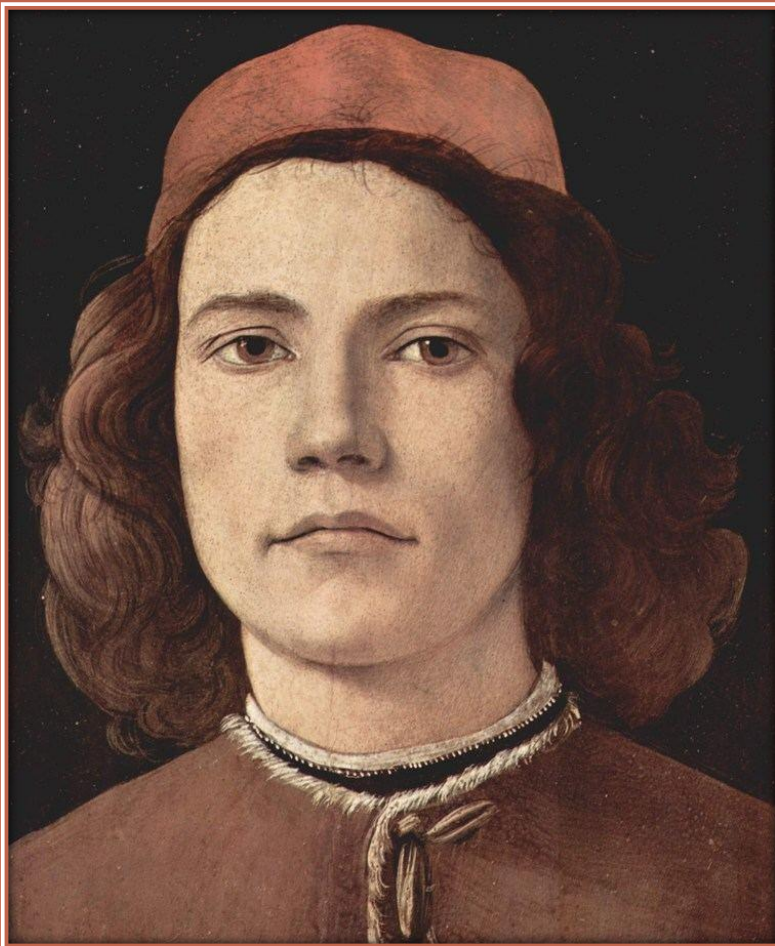

Człowiek w centrum

Filozofia renesansu

Giovanni Pico della Mirandola

Mowa o godności człowieka Giovanniego Pico della Mirandoli jest ciekawym merytorycznie i historycznie wykładem antropologii filozoficznej humanizmu, a ponadto perełką literatury włoskiego odrodzenia, pociągającą swoją urodą literacką. Słynna przemowa Boga do Adama z początku Mowy przez wielu była odczytywana jako manifest nowożytnego humanizmu, gdyż czyni z wolności fundament natury człowieka.

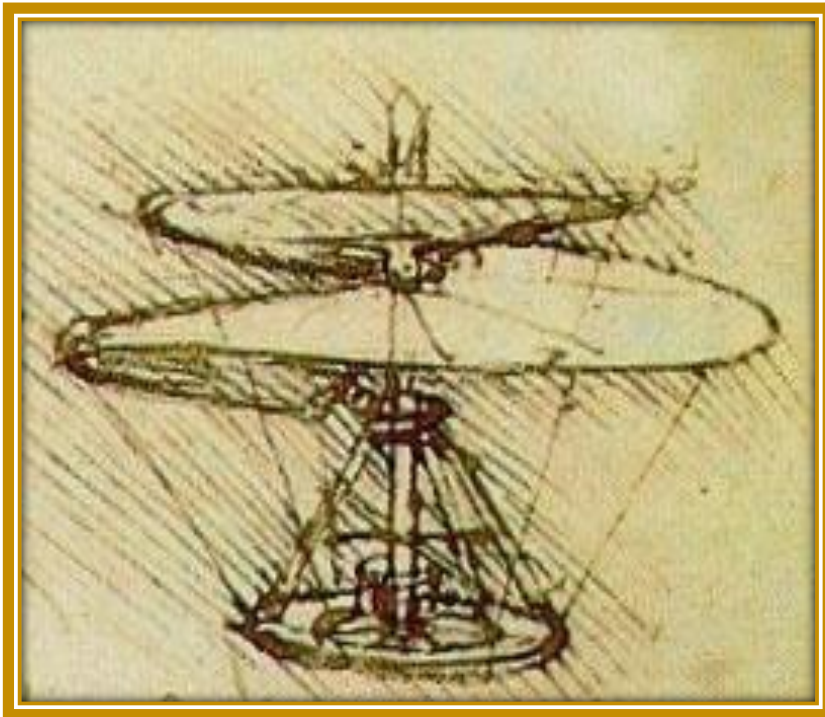
Obraz Boga według Mirandoli

- Najwyższy Ojciec – opieka nad człowiekiem i stworzenie go;
- Artysta (Deus Artifex) – twórca doskonałego świata;
- Architekt świata – budowniczy;
- Potrzebuje człowieka jako kontemplatora piękna świata, kogoś, kto doceni piękno jego dzieła.

- Człowiek – cel i ośrodek (centrum) świata.
- Człowiek – najdoskonalsza istota stworzona przez Boga, niezbędna do dopełnienia aktu stwórczego.
- Człowiek sam decyduje o swojej naturze – śmiertelnej lub nieśmiertelnej.
- Człowiek – istota wolna i godna.
- Człowieczeństwo jako odpowiedzialne zadanie.

- Bóg dał człowiekowi pełną swobodę działania, niezależność.
- Człowiek jest obdarzony godnością i wolnością (w znaczeniu wolnej woli).
- Człowiek decyduje o swoim życiu, samodzielnie dokonuje wyborów i jest za nie odpowiedzialny.
- Człowiek jest „kowalem swego losu” (łac. *Homo fortunae suae ipse faber*), twórcą – życie pojmowane jako akt stworzenia.

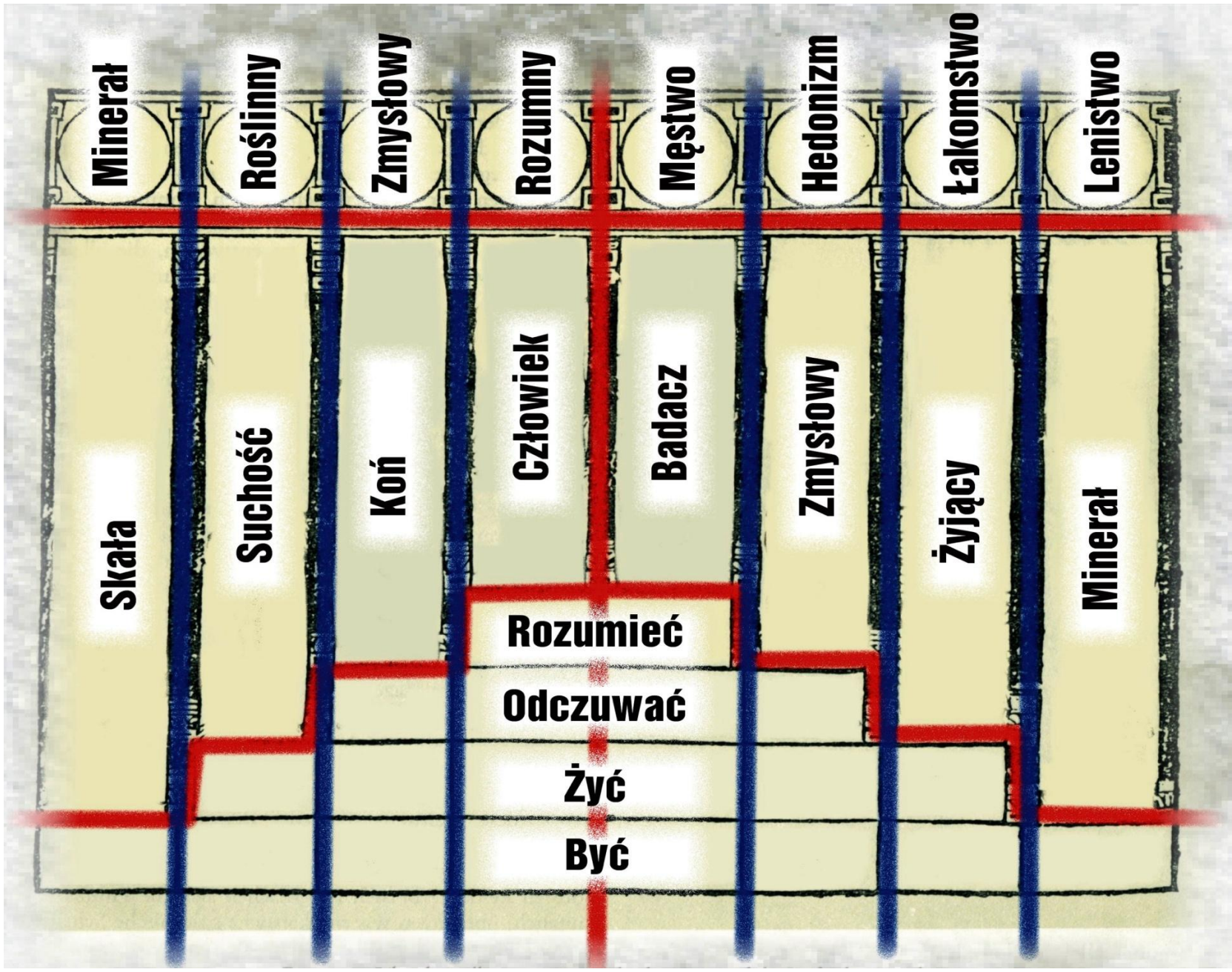
Homo faber 'rzemieślnik, wytwórca'

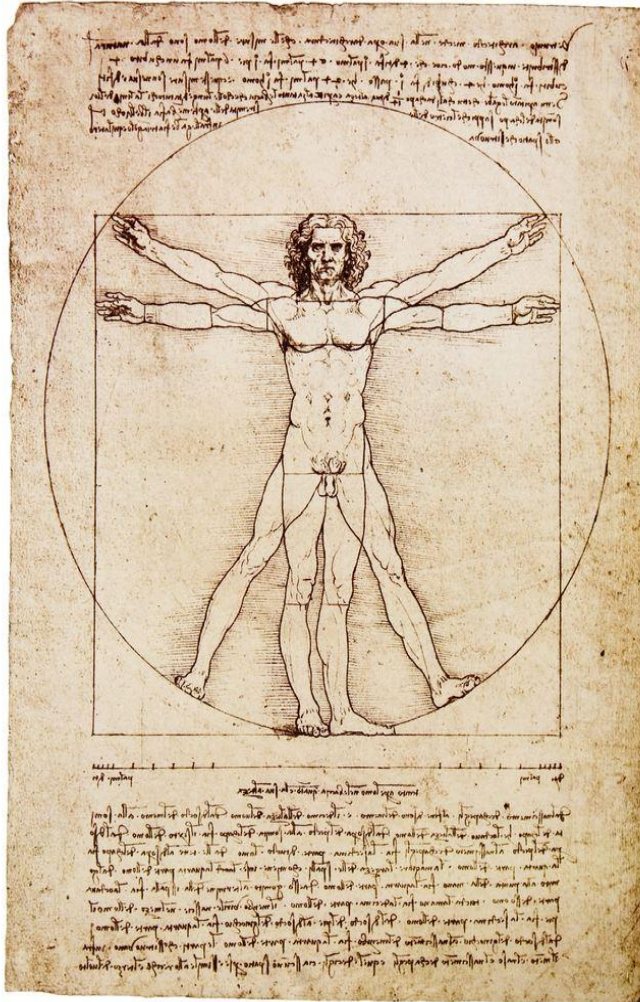
- Wzorzec człowieka kreującego siebie i współtworzącego swoje otoczenie – model życia proponowany przez ludzi renesansu.
- Człowiek ma kształtować swoją osobowość, rozwijać dane mu talenty oraz żyć dla innych, czynić sobie świat poddanym (tzw. człowiek renesansu).

Wzorzec człowieka idealnego

- być zdrowym i pięknym
- być gruntownie wykształconym (znać łacinę, grekę i hebrajski oraz nauki przyrodnicze)
- znać najwybitniejsze dzieła starożytne i współczesne
- być wszechstronnie utalentowanym
- sprawnie dyskutować
- cieszyć się życiem i korzystać z niego

Człowiek witruwiański

Rysunek Leonarda da Vinci, stworzony w roku 1490. Przedstawia ciało nagiego mężczyzny wpisanego w koło i kwadrat w dwóch, nakładających się na siebie pozycjach. Do rysunku dołączony został opis wykonany charakterystycznym dla tego artysty pismem lustrzanym. Rysunek miał stanowić ilustrację do tekstu “O architekturze ksiąg dziesięcioro” Witruwiusza, który poświęcony był rozważaniom na temat proporcji ludzkiego ciała. Epoka renesansu to czas pogłębionych badań nad fizjologią i anatomią człowieka, dlatego nie dziwią również i takie rozważania których efektem był zachwyty nad harmonijnością ludzkiego ciała. W przypadku dzieła Leonarda da Vinci najistotniejszym było zobrazowanie wniosków Witruwiusza, mówiących o tym że wysokość dorosłego człowieka równa jest mniej więcej szerokości jego rozłożonych ramion.